

Virksomhetsplan Agder Renovasjon IKS 2023 – 2026

Alt vi forbruker, blir før eller siden til søppel. I dag bruker og kaster vi i et høyt tempo. Dette skaper press på naturressursene og, ikke minst – mye avfall.

<i>Dato/vedtak:</i>	<i>Ansvarlig:</i>	<i>Kommentar:</i>
11.10.18	Representantskapet	Virksomhetsplan 2019 - 2022
09.10.19	Representantskapet	Virksomhetsplan 2020 - 2023
13.10.20	Representantskapet	Virksomhetsplan 2021 - 2024
13.10.21	Representantskapet	Virksomhetsplan 2022 - 2025
12.10.22	Representantskapet	Virksomhetsplan 2023 - 2026

Innholdsfortegnelse:

FNs Bærekraftsmål:	Side 3
Virksomhetsplan:	Side 4
Agder Renovasjon IKS sin verdikjede:	Side 4
Rammebetingelser:	Side 5
Overordnet mål:	Side 6
Sirkulær økonomi:	Side 7
Bærekraft:	Side 7
<u>Strategiske mål:</u>	
Tjenesten:	Side 8
IT – digitaliseringsstrategi:	Side 9
Avfallsplan:	Side 9
Fremtidig utvikling og det grønne skiftet:	Side 10
Omdømme:	Side 11
Kommunikasjon:	Side 11
Samfunnsansvar:	Side 11
Miljøpolicy:	Side 12
HR, HMS og kvalitet:	Side 12

Agder Renovasjon IKS
- Best for miljøet!

FNs Bærekraftsmål:

FNs Bærekraftsmål er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Bærekraftsmål betyr mindre forbruk og mer sirkulærøkonomi.

Virksomhetsplanen

Inkluderer følgende dokumenter:

Overordnet mål og strategi	Økonomiplan
➤ Overordnet mål	➤ Budsjett 2023
➤ Strategiske mål	➤ Budsjett 2023 – 2026
	➤ Investeringsplan 2023 – 2026
	➤ Oversikt over gjeldsbyrde

Virksomhetsplanen skal årlig revideres og behandles av representantskapet i Agder Renovasjon IKS.

Agder Renovasjon IKS sin verdikjede:

Agder Renovasjon IKS sin verdikjede omfatter avfallets vei fra kilde til sluttbehandling inklusive kundebetjening, nødvendige støtteaktiviteter og fakturering av renovasjonsgebyr.

Rammebetingelser:

Ulike internasjonal og nasjonale instanser har utarbeidet føringer og rammebetingelser for avfallsområdet. Forurensningsloven og tilhørende forskrifter gir viktige føringer for norsk avfallspolitikk og dermed også kommunenes virksomhet.

FNs Bærekraftsmål.

Nye skjerpede krav til kildesortering og materialgjenvinning jfr EUs handlingsplan for sirkulær økonomi. Sirkulær økonomi representerer et brudd med bruk-og-kast-økonomien. Nye krav: 70 prosent av matavfallet og plastavfallet må sorteres ut innen 2035.

Regelverket fra EU er ambisiøse, og materialgjenvinning av avfall i Noreg må økes betydeleg for at vi skal nå måla. Det er derfor nødvendig med ytterligere virkemidler for å øke materialgjenvinning i åra framover.

Nasjonale målsetninger og krav innenfor avfallsområdet:

krav	Innen 2025	Innen 2030	Innen 2035
Tilrettelegging for gjenbruk	x	x	x
Materialgjenvinning av husholdningsavfall (og lign. avfall fra næringslivet)		65%	70%
Materialgjenvinning av all emballasje (spesielt plast)	65%	70%	

ARIKS i 2022: Oppnår høy grad av materialgjenvinning for plast og matavfall, målsetning 65% innen rekkevidde.

Føringer fra styret og representantskapet/eierkommunene i Agder Renovasjon IKS.

Selv med ambisiøse materialgjenvinningsmål vil det være mengder avfall der materiale ikke kan eller bør gjenvinnes. Dette avfallet bør forbrennes på en måte som gjør at energien blir gjenvunnet som fjernvarme og elektrisitet (Returkraft).

Overordnet mål og strategi for Agder Renovasjon IKS

Overordnet mål:

Agder Renovasjon IKS (ARIKS) er et interkommunalt selskap som eies av kommunene Arendal, Grimstad og Froland. ARIKS leverer avfallstjenester til ca 75 000 innbyggere.

Selskapsavtalen for ARIKS legger føringer for hvilket ansvar selskapet har påtatt seg for sine eierkommuner. I selskapsavtalen § 5 Formål:

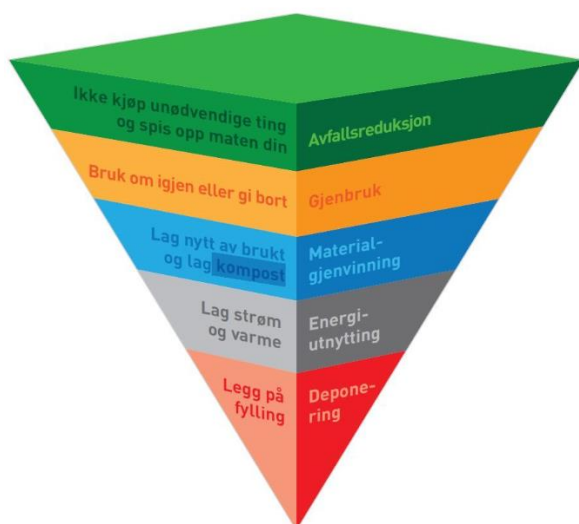
Kommunene er gjennom forurensningsloven pålagt oppgaver innen husholdnings- og fritidsrenovasjon, slamtømming og behandling. Selskapets formål er på vegne av deltakerne, å utføre de oppgaver som eierkommunene har i tilknytning til innsamling, transport, behandling og omsetning av avfall og septik/avløpsslam.

I selskapsavtalen § 6 Oppgaver og ansvarsområde står det blant annet:

Selskapet skal løse eierkommunenes oppgaver innen avfallshåndtering på en økonomisk, ressurs- og miljømessig god måte, i samsvar med gjeldende lover og forskrifter, og bidra til økt miljøbevissthet blant innbyggerne.

Eierkommunene har delegert vedtaksmyndighet til selskapet. Det innebærer ansvar for husholdningsrenovasjonen og innkreving av renovasjonsgebyr.

Gjennom ARIKS skal eierkommunene sikre at innbyggerne får de renovasjonstjenester de har krav på, og at ressursene forvaltes på en effektiv måte i samsvar med by – og kommunestyrenes forutsetninger.

Avfallshierarkiet:

ARIKS skal legge til rette for økt aktivitet oppover i avfallspyramiden samtidig som kostnadene holdes på et akseptabelt nivå.

1. Avfallsreduksjon (best)
2. Gjenbruk
3. Materialgjenvinning
4. Energigjenvinning (eks Returkraft)
5. Deponering (dårligst)

Selskapet skal drive etter selvkostprinsippet, og føre selvkostregnskap. Alle kostnader forbundet med husholdningsrenovasjonen (innsamling, mottak, behandling og fakturering) skal dekkes gjennom renovasjonsgebyrene. Selskapet skal arbeide for en mest mulig økonomisk og effektiv drift.

Selskapet skal tilrettelegge med gode enkle løsninger for kildesortering for husholdningene, og gjennom sitt arbeid bidra til økt miljø bevissthet hos innbyggerne om viktigheten av riktig avfallshåndtering og forsvarlig håndtering av farlig avfall.

ARIKS skal fortsatt ha fornøyde kunder, et rimelig renovasjonsgebyr og god miljøprofil.

Sirkulærøkonomi:

Sirkulær økonomi er en viktig del av nøkkelen for å komme til netto nullutslipp innen 2050. Det handler om at produktene må vare så lenge som mulig; repareres, oppgraderes og i større grad brukes om igjen. Slik utnyttes de samme ressursene flere ganger, før avfall til slutt materialgjenvinnes og brukes som råvarer i ny produksjon.

Hele 20 prosent av globale utslipp kommer fra materialer som stål, betong, plast og sjeldne metaller. Dette er viktige råvarer for å produsere batterier, biler, bygg og forbruksvarer.

ARIKS skal sammen med avfalls – og gjenvinningsbransjen være en konkurransedyktig leverandør av resirkulerte råvarer til produksjon av nye materialer og produkter.

I sirkulær økonomi gjelder det å bruke ting om igjen, og produsere nytt av brukt, og materialgjenvinning sørger for råvarer til industrien, et viktig bidrag til det fornybare samfunnet:

Kjernen i sirkulærøkonomi er å utnytte planetens ressurser på en best mulig måte for å sørge for bærekraft og verdiskaping også på lang sikt.

Bærekraft:

Sammenhengen mellom de tre likeverdige bærekraftselementene.

ARIKS skal arbeide etter modellen, der det er likeverd mellom hensynet til samfunn/menneske, miljø og ressursutnyttelse og en sunn økonomi.

Bærekraft er en samfunnsutvikling som tilfredsstiller dagens forbruksbehov uten å ødelegge for fremtidige generasjoner sine muligheter.

Strategiske mål:

Tjenesten:

- **Innsamling av husholdningsavfall og slam**
Sikre kvalitet og pris på tjenestene gjennom krav i anbud, og oppfølging av leverandør. Kontrakt med NordRen AS for innsamling av husholdningsavfall, inngått 9.4.2018, og ny kontrakt med Norva24 for tømning av septik 1.1.2020.
- **Kundeservice**
Gjennom god kundeservice og kommunikasjon med innbyggerne i alle ledd i organisasjonen, og renovatørens arbeid og punktlighet med henting av avfall, sikre en god tjeneste til innbyggerne.

Ansatte har et felles oppdrag i virksomheten, der kundeservice er kjerneoppgaven som sikrer en god tjeneste til innbyggerne.
- **Fleksibilitet**
Smidige åpningstider, og utlevering av 6 årlige gratisbilletter (hytterenasjon 3 gratisbilletter), skal sørge for et godt tilbud til innbyggerne og tilgjengelighet for å levere avfall.
- **Kundetilfredshet**
ARIKS skal arbeide for objektive målinger av selskapets tjeneste. Formålet med renovasjonsbenchmarking er å få en objektiv sammenligning av selskapets drifts og systemeffektivitet, kostnader, kundetilfredshet, miljøstandard og gebyrer, med andre i bransjen. ARIKS skal være blant de beste i landet på kundetilfredshet (siste måling i 2022).
- **Renovasjonsgebyr**
Selskapets mål er at renovasjonsgebyret skal holdes på et akseptabelt nivå og være på linje med sammenlignbare selskaper (kostnadsgjennomgang rapport behandlet i representantskapet april 2021).
- **Gjenvinningsvarer**
Avfallsbransjen og ARIKS er leverandør av ressurser, der en sørger for råstoff til industrien som en del av den sirkulære økonomien. Selskapet skal fremforhandle gode prisavtaler i markedet, på gjenvinningsvarer, med hensikt å øke inntektene og redusere inntektsbidraget fra husholdningene.
- **Herreløst avfall**
Tilby gratis innlevering av herreløst avfall som gjelder opprydding av forsøpelt uteområder, langs strender (strandryddedagen, våre strender) og lignende.
- **Miljøtaxi**
En rimelig henteordning for grovavfall, skal spesielt være tilpasset innbyggere som ikke har (tilhenger) mulighet for å levere avfall på gjenvinningsstasjoner og eldre innbyggere.
- **Sikre lokal og regional håndtering av avfall**
Gjennom datterselskapet ARNAS, tilby gode avfalls løsninger, oppnå synergieffekter som utnyttelse av anlegg/maskinpark og bemanning, og sikre lokal håndtering av næringsavfallet.

➤ **Klageorgan**

Selskapet overtok alle oppgaver innenfor husholdningsrenovasjon i 2021 for eierkommunene, og selskap som er gitt myndighet til å fatte enkeltvedtak, skal ha egne klageorgan. Selskapet har opprettet eget klageorgan. Formålet med klageorgan er å gi innkomne klager forsvarlig behandling, sikre riktige vedtak og trygge den enkeltes rettssikkerhet.

IT - digitaliseringsstrategi

- Digitaliseringsstrategien skal understøtte ARIKS sine mål som definert i strategiplanen. Integre digital teknologi og sørge for at IT- verktøy som eksempel APP, SMS løsning, Chat robot, i større grad tas i bruk i selskapet, i kommunikasjon med innbyggerne.

1. FORBEDRING AV
TJENESTER

2. KOMPETANSE

3. SIKKERHET

4. FORENKLING

Avfallsplan:

- **Avfallsforskrift (Forskrift - husholdningsavfall Arendal, Grimstad og Froland)**
Selskapet har av eierkommunene fått ansvar for revisjon av kommunenes forskrift om husholdningsavfall som vedtas av by – og kommunestyrene (revideres 2022).
- **Hovedplan for husholdningsrenovasjon**
Selskapet har av eierkommunene fått ansvar for revisjon av denne hovedplanen som vedtas av by – og kommunestyrene.
- **Nedgravde avfallsløsninger (husholdninger og hytterrenovasjon)**
Nedgravde containere etableres i eksisterende bebyggelse i områder med tett bebyggelse og smale ufremkommelige veier som erstatning for beholderløsning, der dette er hensiktsmessig. Det skal vurderes nedgravde avfallsløsninger for flere utfordrende hyttestasjoner.

Flere nye utbyggingsprosjekter etablerer nedgravde avfallsløsninger, for leilighetsbygg og boligfelt. Hensikten med nedgravde avfallsløsninger er gode innsamlingsordninger, bedre estetikk, redusert brannfare, fornøyde brukere og mindre forsøpling.

Fremtidig utvikling og det grønne skiftet:

➤ **Ny lokasjon for Heftingsdalen avfallsanlegget**

Miljøparken Heftingsdalen skal sannsynligvis erstattes med ny lokalitet for avfallsanlegget på grunn av etablering av batterifabrikken. Arendal kommune og ARIKS arbeider som om endelig beslutning om flytting er tatt.

Dagens beliggenhet for avfallsanlegget er svært god, tett på E18 og Krøgenesveien. Ny lokasjon skal ha en god adkomst mulighet for trafikk og aktivitet, og være nær tilknyttet E18 på grunn av alle vogntog, moduler og transport av avfall som foregår inn til og fra avfallsanlegget. Ny lokasjon skal hensynta befolkningsvekt, avfallsvekst og en økning i trafikken inn til avfallsanlegget.

Ny lokasjon for avfallsanlegget skal inkludere virksomhetsområdene i dagens anlegg og det skal etableres et fremtidsrettet anlegg, med utviklingsmuligheter. I dag er det ca 80 personer som har sin arbeidsplass på Heftingsdalen.

➤ **Deponi**

Det skal etableres et nytt deponi om dagens deponi må avsluttes ved flytting. Etableringen av deponi må ikke være lokalisert på det nye avfallsanlegget, men kan være på annet område. Det arbeides for et samarbeid med Risør – og Tvedestrand Avfallsselskap om et felles deponi.

➤ **Samarbeid med andre avfallsselskap**

Avfallsbransjen er i stadig endring, og det stilles stadige nye krav til selskapene. ARIKS som det nest største avfallsselskapet i Agder har som de andre avfallsselskapene, utfordringer med å få dekket opp ressurser og kompetansebehov for å møte nye krav. Selskapene i Agder har mange felles utfordringer, og det vil være både lønnsomt og verdiskapende å kunne samarbeide om enkelte oppgaver som bla. oppfølging av nye konsesjoner og driftstillatelser, innkjøp, IT, HMS/kvalitetssystemer, prosjektstyring, informasjonsarbeid mm.

Det arbeides derfor for mulighet for et felles selskap. Formålet med selskapet er å sikre deltakende selskaper faglig (spiss) kompetanse og verktøy som kan bidra til å innfri nye krav og oppgaver, samt generell kompetanseøkning.

➤ **Formidlingssenter**

Et formidlingssenter skal etableres på ny lokalitet. Det skal tilrettelegges for et pedagogisk undervisnings- og besøksopplegg for det grønne skiftet og ulike aktuelle temaer som marin forsøpling, avfall og gjenvinning, avfallshistorien, sirkulær økonomi, Returkraft og energigjenvinning, gjenvinning av batterier mm. De store avfallsmengdene og utfordringene med forsøpling, understreker viktigheten av å drive med holdningsskapende arbeid.

➤ **Holdningsskapende arbeid**

Miljøpedagogen er sentral i arbeidet med holdningsskapende arbeid. Et besøksopplegg består av omvisning på avfallsanlegget for skoleklasser og andre interesserte. Et samarbeid mellom ARIKS og ARNAS. Lærere og elever setter stor pris på å få se avfall og håndteringen fysisk og at myten om at alt brennes, avkreftes. Avfallet følges fra innkjøring vekt, gjennom anlegget til klargjøring for videre transport. Det informeres om Returkraft og andre mottakere av avfall. Det har i 2022 vært særskilt fokus på batterier og brannfare.

➤ **Reparasjoner og gjenbruk**

I den sirkulære økonomien er det viktig at tingene brukes så lenge som mulig. Tilrettelegge for reparasjoner og gjenbruk, gjennom et reparasjonsverksted som eventuelt kan drives av andre samarbeidspartnere. En reparasjonsverksted med formål å tilby arbeidstrening og tingene fikses og selges i stedet for at det blir kastet. Det skal arbeides for økt gjenbruk av blant annet tekstiler og byggevarer i tilknytning til gjenbruksbutikken, men plan for reparasjonsverksted utsettes til ny lokalitet.

➤ **Fornybar energi**

Det skal arbeides for fornybare energikilder på nytt avfallsanlegg, med satsing på solceller, vannbåren varme mm. Diesel anleggsmaskiner (hjullastere og gravemaskiner) skal erstattes med elektrisk når teknologien er tilstrekkelig moden og det lar seg forsvare økonomisk. ARIKS fortsetter planen med overgang til elektriske trucker.

Omdømme:

- ARIKS skal ha en bedriftskultur som er preget av god kundeservice, ha åpenhet, være tydelige i kommunikasjon og bevisste på vårt samfunnsansvar som fremmer et godt omdømme.

Kommunikasjon:

➤ **Synlighet og brukerkommunikasjon**

ARIKS skal være en synlig miljøbedrift og samfunnsaktør i regionen. Gjennom annonsering, informasjonsarbeid, sosiale medier, besøksopplegg på anleggene og «bærekraftig» budskap i dekorering av renovasjonsbilene mm.

➤ **Nettverk**

ARIKS skal benytte naturlige lokale møteplasser (Markedsforum, næringsforeningen, klimapartnere, UIA og andre nettverk) som bidrag innen kommunikasjon og utvikling.

Samfunnsansvar:

➤ **Etiske retningslinjer**

ARIKS forvalter store verdier og utfører tjeneste av stor betydning for innbyggerne. Dokumentet - *Etiske retningslinjer i Agder Renovasjon IKS* - bevisstgjør handlinger på alle nivåer i selskapet.

➤ **Arbeidsinkludering**

Gjennom samarbeid med NAV, attføringsbedrifter, kriminalomsorg mm bidra med praksis plasser og arbeidstrening for enkeltindivid.

➤ **Lærlinger**

ARIKS er godkjent lærebedrift, og tilbyr lærlinger plass i bedriften.

➤ **Arbeidstrening**

Gjennom samarbeid med bla Ellengård arbeidssenter produsere miljøteia. Bidrar til arbeid for den enkelte, økt gjenbruk og mål om avfallsreduksjon.

Miljøpolicy:

- **Miljøfyrtårnsertifisering**
Et systematisk arbeid i virksomheten for en mer miljøvennlig bedrift og et godt arbeidsmiljø, gjennom å være Klimapartner og miljøfyrtårnsertifisert. Måle, beregne og føre årlig klimaregnskap etter en handlingsplan.
- **Ettersorteringsgrad (gjenvinning)**
Tilrettelegge ved ny lokasjon mulighet for å øke ettersorteringsgraden for avfall.
- **Gjenvinningsgrad**
Gjennom informasjon og tilrettelegging av gode kildesorteringsløsninger, arbeide for høy grad av gjenvinning % av avfallet. Høy gjenvinningsgrad gir reduserte kostnader, og er et positivt bidrag til miljøet.
- **Gjenbruk**
ARIKS arbeider for økt gjenbruk, jfr FNs bærekraftsmål nr 12, ansvarlig forbruk. Gode tilbud i gjenbruksbutikken, gir økt gjenbruk, avfallsreduksjon og mindre kostnader.
- **Miljøvogn**
Tilrettelegge for gratisvarer (gjenbruk) med en miljøvogn med gratisvarer fra gjenbruksbutikken. Gratis bu med gjenbruksvarer på Østerhus mottaksanlegg.
- **Fossilfrie anlegg**
Plan for utfasing av fossilt drivstoff på anleggene, med en overgang til fornybart (eksempelvis el biler) for maskinparken. Det etableres ladestasjoner på avfallsanleggene.
- **Avfallspyramiden**
ARIKS bygger virksomheten på avfallspyramiden (avfallshierarkiet). Målet er å være lengst opp i pyramiden, både for å få maksimalt ut av ressursene, og for å begrense klimautslipp.
- **Utvikling kompostjord**
ARIKS satser på lokal kompostering av matavfall og hageavfall. Et samarbeid med Grønn Vekst bidrar med fagkompetanse på dette felt. Kompostjord erstatter annen torvholdig jord og bidrar til reduserte klimautslipp.
- **Innkjøp**
ARIKS skal arbeide for å oppnå klimavennlige innkjøp. Innkjøp skal sikre riktig pris, volum og være bærekraftig i tilknytning til miljø og klimaavtrykk. ARIKS er i et samarbeid med andre avfallsselskap hvor fokuset er hvordan oppnå klimavennlige innkjøp.

HR, HMS og Kvalitet

- **Sikker arbeidsplass**
ARIKS skal være en sikker og trygg arbeidsplass, der en gjennom systematisk HMS arbeid skal sikre at ARIKS arbeider i henhold til alle relevante lover og forskrifter. Dette arbeidet

skal gi gode og trygge rammer for både ansatte, kunder og det indre og ytre miljø. HMS arbeidet skal i stor grad forankres i alt arbeid i ARIKS og dokumenteres gjennom HMS og kvalitetssystemet Landax.

➤ **Arbeidsmiljø og sykefravær**

Mål på sykefravær i virksomheten er < 2 % korttidsfravær (1 – 16 dager) og < 5 % langtidsfravær (> 16 dager). Gjennom kvartalsvis sykefraværsmelding, følge opp målsetningen og gjennomføre tiltak.

➤ **Arbeidsmiljøutvalg**

ARIKS har eget AMU. Gjennom utvalget, arbeide for et forsvarlig og godt arbeidsmiljø i virksomheten. Utvalget deltar i planleggingen av verne – og miljøarbeid, og følger utviklingen i saker som angår ansattes sikkerhet, helse og velferd.

➤ **Arbeidsmiljøundersøkelse**

Kartlegging av ansattes arbeidsmiljø, hvert 3. år, ved hjelp av bedriftshelsetjenesten. Målsetning å opprettholde bedriftens tilfredsstillende resultater som inkluderer arbeidsmiljø og trivsel (siste kartlegging i 2021).

➤ **Kompetanseheving**

Avfallsbransjen er i stadig utvikling rettet mot det grønne skiftet og ny digital teknologi skal i større grad tas i bruk i selskapet. Gjennom planer for kompetanseutvikling, nyrekruttering og/eller samarbeid med andre avfallsselskap, bidra til at selskapet har tilstrekkelig ressurser og kompetanse til å gjennomføre og løse eierkommunenes oppgaver i tråd med virksomhetens mål.

➤ **Ytre miljø**

Tillatelsen gitt av statsforvalteren, samt Forurensingsloven definerer krav til utslipp. Nye reviderte tillatelser for Heftingsdalen og Østerhus i 2022. ARIKS skal videreutvikle arbeidet med å måle, etterspore og risikovurdere avtrykket vi setter på miljøet rundt oss for minst mulig miljøpåvirkning.